

**СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ «УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ»**

ЗАНЯТТЯ №4 Система обліку і калькулювання за повними витратами

Практична робота №1. Складання калькуляції за повними витратами.

Практична робота №2. Складання звітної калькуляції по кожному з вивчених методів.

В результаті проведення заняття студент повинен уміти:

– практично володіти методами калькуляції.

Методичні аспекти:

Методи контролю витрачання матеріалів – документальне оформлення відхилень від норм, облік розкрою по партіях, попередні розрахунки за фактичної рецептурою, наступні розрахунки з використанням даних інвентаризації;

Методи розподілу прямих матеріальних витрат між виробами – розподіл пропорційно до нормативних витрат на фактичний випуск продукції, за встановленими коефіцієнтами, пропорційно кількості або вазі;

Методи розподілу витрат на допоміжні матеріали – пропорційно до витрат по нормах, ваги переробленої сировини, кількості виготовленої продукції, годин обробки, витрат основних матеріалів;

ЗАВДАННЯ 1.

ТОВ «Мазкор» виготовляє один виріб шляхом послідовної обробки у двох основних цехах. За звітний місяць підприємство мало такі витрати:

1. Витрачені матеріали для:

а) виробництва продукції, цех А	6000
б) виробництва продукції, цех Б	9000
в) господарські потреби цехів	500

2. Нарахована зарплата:

а) пряма зарплата, цех А	1000
б) пряма зарплата, цех Б	4000
в) іншому персоналу	2000

РАЗОМ: 22500

Незавершене виробництво на початок місяця відображено в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Незавершене виробництво на початок місяця

<i>Стаття</i>	<i>Цех А</i>	<i>Цех Б</i>
Матеріали	2000	3000
Напівфабрикати	-	2000
Заробітна плата	1800	2200
Соціальне страхування	666	814
Разом	4466	8014

Після проведення інвентаризації було визначене незавершене виробництво на кінець місяця (табл. 4.2)

Таблиця 4.2

Незавершене виробництво на кінець місяця

Стаття	Цех А	Цех Б
Матеріали	1000	4000
Напівфабрикати	-	5000
Заробітна плата	1000	1700

Необхідно: визначити собівартість напівфабрикату, переданого в цех Б з цеху А, та собівартість випущеної готової продукції. Незавершене виробництво оцінюється за основними (прямими) витратами.

ЗАВДАННЯ 2.

На підприємстві “Квант” по замовленню виготовляється двигун ОМД – 18Н. Протягом трьох місяців на виготовлення двигуна були понесені витрати, наведені в табл. 4.3:

Таблиця 4.3

Понесені витрати на виготовлення двигуна

Показник	Сума
- Сировина і матеріали:	
У січні склали	400 грн.
У лютому	300 грн.
У березні	800 грн.
- Купівельні напівфабрикати:	
У січні склали	280 грн.
У лютому	200 грн.
У березні	380 грн.
- Основна заробітна плата робітників	
У січні склала	240 грн.
У лютому	480 грн.
У березні	600 грн.
- Втрати від браку	
У січні склали	26 грн.
У лютому	12 грн.
У березні	60 грн.

Затрати на утримання і експлуатацію обладнання відносяться на собівартість виробу щомісячно у розмірі 35% від основної заробітної плати робітників та складають по цеху 1120 грн.

Загальновиробничі витрати по цеху складають 1120 грн. та припадають на виріб у розмірі 30 % від основної заробітної плати робітників та відносяться щомісячно на собівартість продукції.

Необхідно заповнити картку обліку витрат та скласти звітну калькуляцію виготовленого двигуна (табл. 4.4, 4.5).

Таблиця 4.4

Картка обліку витрат, грн.

Найменування продукції Двигун ОМД – 18Н				Планова собівартість 5000 грн.			
Місяць (звітний період)	Матеріали і куповані напів- фабрикати	Основна заробітна плата	Відраху- вання на соціальні заходи	Затрати на утримання і експлуата- цію обладнанн я	Загально- вироб-ничі витрати	Втрати від браку	Всього вироб- нича собівар- тість
Січень							
Лютий							
Березень							
Всього							

Таблиця 4.5

Звітна калькуляція

№ п/п	Статті калькуляції	Сума, грн.
1	Сировина і матеріали	
2	Напівфабрикати куповані	
<i>Всього матеріалів</i>		
3	Заробітна плата виробничих робітників	
4	Відрахування на соціальні заходи	
5	Витрати на утримання і експлуатацію обладнання	
6	Загальновиробничі витрати	
7	Втрати від браку	
	<i>Всього виробнича собівартість</i>	

ЗАВДАННЯ 3.

На підприємстві “Либідь” виготовляються шліфувальні верстати. Для їх виготовлення розроблена нормативна калькуляція (табл. 4.6). У звітному періоді відбулися зміни норм (табл. 4.7) та відхилення від діючих норм (табл. 4.8). Необхідно розрахувати індекси відхилень і визначити виробничу собівартість шліфувального верстата.

За цими даними необхідно скласти звітну калькуляцію собівартості шліфувального верстата (табл. 4.9). Фактичний випуск продукції у звітному періоді – 8 штук шліфувальних верстатів.

Таблиця 4.6

Нормативна калькуляція шліфувального верстата

№ п/п	Статті витрат	За нормою, грн.
1	Сировина і матеріали (за мінусом відходи)	510,00
2	Напівфабрикати куповані і комплектуючі вироби	3440,00
3	Транспортно – заготівельні витрати	660,00
4	Основна заробітна плата виробничих робітників	840,00
5	Додаткова заробітна плата виробничих робітників	200,00
6	Відрахування на соціальне страхування	390,00
7	Витрати на освоєння виробництва нових видів продукції	180,00
8	Відшкодування зносу спеціальних інструментів та пристроїв.	390,00
9	Витрати на утримання та експлуатацію обладнання.	980,00
10	Загально виробничі витрати	900,00
Всього: виробнича собівартість		8490,00

Таблиця 4.7

Уточнення нормативних витрат в результаті зміни норм витрат

№ п/п	Показники	Сировина і матеріали, грн.	Основна заробітна плата, грн.	Всього, грн.
1	За нормами, які діють до 1-го числа звітнього місяця	510	840	
2	Індекс зміни норм	0,95	0,92	
3	За нормами, які діють з 1-го числа звітнього місяця			
4	Зміна норм витрат			

Таблиця 4.8

Відхилення від діючих норм

№ п/п	Показники	За нормою на один верстат, грн.	За нормою на весь випуск продукції, грн.	Фактично на весь випуск продукції, грн.	Відхилення (+;-), грн.	Індекс відхилення
1	Транспортно – заготівельні	660		5300		

	витрати					
2	Додаткова заробітна плата виробничих працівників	200		1520		
3	Витрати на освоєння та підготовку виробництва	180		1560		
4	Витрати на утримання та експлуатацію обладнання.	980		7880		
5	Загально виробничі витрати	900		7280		

Таблиця 4.9

Звітна калькуляція шліфувального верстату

№ п/п	Статті витрат	Нормативна собівартість, грн.	Індекс відхилень (+;-)	Фактична собівартість, грн.
1	Сировина і матеріали (за мінусом відходи)			
2	Напівфабрикати куповані і комплектуючі вироби			
3	Транспортно – заготівельні витрати			
4	Основна заробітна плата виробничих робітників			
5	Додаткова заробітна плата виробничих робітників			
6	Відрахування на соціальне страхування			
7	Витрати на освоєння виробництва нових видів продукції			
8	Відшкодування зносу спеціальних інструментів та пристроїв.			
9	Витрати на утримання та експлуатацію обладнання.			
10	Загально виробничі витрати			
Всього: виробнича собівартість				

ЗАВДАННЯ 4.

Розподілити матеріальні витрати за видами продукції пропорційно до нормативних витрат на підприємстві “Глобус” (табл. 4.10):

Таблиця 4.10

Розподіл матеріальних витрат

<i>Вироби</i>	<i>Кількість готової продукції шт.</i>	<i>Норма витрат на одиницю продукції, кг</i>	<i>Нормативні витрати на випуск, кг</i>	<i>Коефіцієнт розподілу</i>	<i>Фактичні витрати, кг</i>
А	350	5			
Б	500	6			
В	600	4			
Всього					7850

ЗАВДАННЯ 5.

Розподілити матеріальні витрати по підприємству “Глобус”, згідно коефіцієнтів, вважаючи, що норма витрат на один виріб А дорівнює 5 кг, Б дорівнює 6 кг, В дорівнює 4 кг. Коефіцієнт по виробу В дорівнює 1. Необхідно визначити коефіцієнти по виробу А та Б і згідно цих коефіцієнтів розподілити матеріальні витрати (табл. 4.11):

Таблиця 4.11

Розподіл матеріальних витрат

<i>Вироби</i>	<i>Кількість готової продукції, шт.</i>	<i>Коефіцієнт</i>	<i>Умовний випуск</i>	<i>Витрати на одиницю умовного випуску, кг</i>	<i>Фактичні витрати</i>
А	350				
Б	500				
В	600				
Всього					7850

Розрахувати матеріальні витрати, які становлять 7850 грн, пропорційно кількості виготовленої продукції по підприємству “Глобус” при фактичному обсязі виготовленої продукції А - 350 шт, Б - 500 шт, В – 600шт.

Література: [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7].